

Vsak pridelovalec pšenice ima svojo kalkulacijo

Pridelovalci pšenice se vedno znova srečujejo s spremenjenimi pogoji odkupa. Pridelati morajo pšenico, ki bo po kakovostnih parametrih izpolnjevala želje mlinске predelovalne industrije, in to po ceni, ki bo konkurenčna tujim pridelovalcem.

Odkup pšenice pri nas poteka na podlagi kakovostnih zahtev odkupovalcev z vrednotenjem parametrov vsebnosti beljakovin, sedimentacije, hektolitrske teže, primesi in padajočega števila. V kratkem času, ki je ob odkupu na razpolago, ko se mudi zaradi čimprejšnjega morebitnega sušenja, skladiščenja in tudi plačila odkupljene pšenice, je možno opraviti le nekaj osnovnih analiz. Te ne pokažejo celotne tehnološke vrednosti pšenice. Predpisane kontrole ob odkupu so kompromis med željami odkupovalca, da objektivno ovrednoti kakovost, in dejanskim stanjem – to je z veliko množico

nice po podatkih Statističnega urada RS še vedno znaša skromnih 5,3 t/ha v letu 2014.

Vzroke za nizke povprečne pridelke lahko iščemo v naslednjih dejavnikih:

- neugodna posestna struktura,
- pogoste neugodne vremenske razmere (suša, toča ...),
- neizvajanje priporočenih agrotehničnih ukrepov,
- samooskrbna narava pridelave in s tem povezano minimiziranje proizvodnih stroškov.

Slovenska mlinška predelovalna industrija za skupno proizvodnjo letno potrebuje okrog 200 tisoč ton pšenice, dodatnih okrog 100 tisoč ton se je porabi še za krmo. Skupna poraba na letnem nivoju torej znaša okrog 300 tisoč ton, doma pa jo pridelamo okoli 150 do 180 tisoč ton, odvisno od leta (KIS, 2013). Ker se v zadnjih letih kar nekaj pšenice

oblikujejo na podlagi ponudbe in povpraševanja. Posamezne države skušajo vzpostavljati različne modele odkupa in trženja na nivoju poslovnega povezovanja med domačimi oziroma lokalnimi pridelovalci, odkupovalci, mlevsko industrijo ter drugimi porabniki. V Sloveniji je bila v ta namen na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije ustanovljena t. i. žitna veriga, ki povezuje tako domače pridelovalce kot odkupovalce (to so mlinarji in proizvajalci krmil).

Domači odkup se povečuje

Slovenski mlinarji so zainteresirani za domačo pšenico, ki jim jo v zadnjih letih uspe tudi vedno več odkupiti. Letos je bilo po podatkih ARSKTRP skupno odkupljenih 102.918 ton pšenice, od tega je bilo 80.162 ton krušne in 22.755 ton krmne pšenice. Pridelovalcem je bila plačana glede na kakovost in razvrstitev v cenovni razred, vsak pridelovalec pa zase ve, kaj mu odkupna cena pomeni, ali je pokrila stroške pridelave ali ne. Še več, ne le vsak pridelovalec, vsaka njiva pšenice ima svojo kalkucijo in lastno ceno. Kakšna bo lastna cena pšenice, je odvisno od pridelka in kakovosti ter stroškov na drugi strani. Idealna kombinacija je visok pridelek A kakovosti, kar pa pogo-

sto, tudi zaradi omejitev sortimenta, ni dosegljivo. Običajno so visokorodne sorte slabše kakovosti kot visokokakovostne sorte z le dobrimi ali celo povprečnimi pridelki.

Odvisno od letine nam ob dobrih rastnih razmerah tudi visokorodne sorte lahko dajo solidno (če ne odlično) kakovost in obratno, v slabših razmerah odlične sorte tudi slabšo kakovost.

V letu 2015 smo enak dohodek dosegli s pridelki in kakovostjo, kot jo navajam v primerih: 7 t/ha pridelka A kakovosti ali 7,85 t/ha B1 kakovosti ali 8,5 t/ha B2 kakovosti ter 8,9 t/ha C kakovosti pšenice.

Kakovost pšenice je delno pogojena s sorto, v veliki meri pa nanjo vplivamo s tehnologijo. Tako sorte za doseganje dobre kakovosti kot sorte za doseganje visokih pridelkov zahtevajo dosledno izvajanje agrotehničnih ukrepov. To so spoznali že številni pridelovalci, ki jim pridelki 8 pa tudi 10 ton po hektarju niso več neznanka. Ti pridelovalci dobro poznajo pomen ukrepov, ki odločilno vplivajo na rezultat v tehnologiji pridelave:

- čas in način priprave tal,
- izbira sorte, uporaba certificiranega semena,
- osnovno gnojene s P, K in nekaj N že jeseni, in ne šele spomladi,
- 3 × dognojevanje z dušikom in po možnosti dodatkom žvepla,
- varstvo rastlin pred boleznimi, škodljivci in pleveli.

Vsekakor na pridelavo vplivajo tudi vremenske razmere. V kolikor so te neugodne (pomanjkanje vlage, vročina ...), so pšenice z dosledno izvajano tehnologijo pridelave manj prizadete kot pšenice, pri katerih navedeni ukrepi niso bili pravilno izvedeni.

Pravilna izbira sorte

Pri pravilni izbiri sorte se pridelovalec pred setvijo seznani z genetskim potencialom ter tehnološkimi zahtevami in posebnostmi pri pridelovanju izbrane sorte. Na ta način oceni primernost izbrane sorte za svoje pridelovalne razmere, zmožnosti in namen pridelave. Jasno je, da se vseh naštetih de-

javnikov, ki so različni od pridelovalca do pridelovalca in od območja do območja, ne da pokriti z eno samo sorto, ampak je potreben širši izbor sort. Ker se ti dejavniki (odkupna cena, cena repromateriala, posejane površine, klimatske spremembe ...) tudi iz leta v leto spreminjajo, je nujno potrebno s strani semenarskih hiš sprotno prilagajanje ponudbe in iskanje vedno novih rešitev z uvajanjem novih sort. Novejše uveljavljene sorte predstavljajo napredek v žlahtnjenju, ki se odraža v boljši tolerantnosti na razne stresne razmere, odpornosti na bolezni, v višjem potencialnem pridelku in kakovosti ter višji ekonomičnosti.

Pri pridelavi pšenice za mlinško predelovalno industrijo je smiselno poseči po bolj kakovostnih sortah, pri katerih je v ospredju predvsem kakovost, ki vpliva na odkupno ceno. Za tržno pridelavo so zanimive tudi pšenice srednje krušne kakovosti, ki predvidoma dosegajo B1 do B2 kakovost (odvisno od pogojev pridelave) ter zelo velike pridelke. Če povzamemo: pri pridelavi krušnih pšenic z ekonomskega vidika pridelovalca vedno iščemo kompromis med kakovostjo in pridelkom.

Jožica Dolničar

pridelovalcev manjših količin pšenice, kjer bi cena analiz predstavljala prevelik strošek za pridelovalca. Prava kakovost odkupa se torej ugotavlja šele kasneje, z analizami v laboratorijih mlinске predelovalne industrije.

V Sloveniji pšenico v zadnjih desetih letih pridelujemo na med 30 in 35 tisoč ha njivskih površin, odvisno od leta, včasih več, včasih manj. Povprečni slovenski pridelek pše-

tudi izvozi, je potreba po uvozu še večja, kot je videti ob enostavnem izračunu razlike med porabo in pridelavo. Vsekakor je Slovenija na področju pšenice neto uvoznica (več uvozi kot izvozi). Uvoz krušnih pšenic povečini poteka iz sosednje Madžarske. Izvoz tako krmnih kot krušnih pšenic pa v glavnem poteka v sosednjo Italijo.

Trgovanje s pšenico je znotraj EU prosto, zato se cene

Darja Kocjan Ačko

POLJŠČINE – pridelava in uporaba

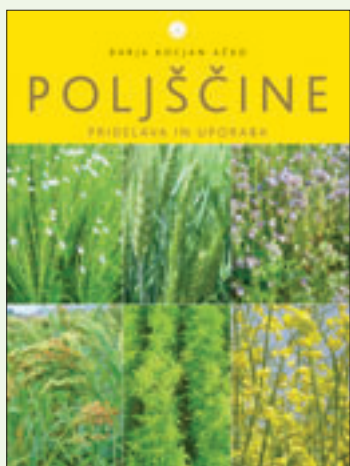
Opisane so najpomembnejše poljščine, značilnosti rastline, način pridelave pri nas, kje je njeno mesto v njivskem kolobarju, možnosti uporabe ter številne zanimivosti.

Rastline, opisane v knjigi: žita (pšenica, pira, rž, tritikala, ječmen, oves, proso, koruza, sirek, riž), – nežita (ajda, kvinoja), – oljnice (soja, sončnica, oljna ogrščica, gorjušica, buča, mak, sezam, arašid, kloščevce), oljnice in predivnice (lan, konoplja, bombaževce), druge tropske predivnice, gomoljevke in korenovke (krompir, poljščine, ki jih gojimo in uporabljamo kot krompir, sladkorna pesa), sladkorni trs, medovita rastlina (facelija), posebne poljščine, zdravilne in aromatične rastline, tobakovec in hmelj.

Redna cena: 17 EUR, 200 strani, broširano, 17 × 23,5 cm. Poština 3 EUR.

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si
www.kmeckiglas.com

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

Ozimne pšenice izboljševalke, resnice:

RENAN
Standard za kakovost

ELEMENT
Super izboljševalka

ENERGO
Poudarjena kakovost

Ozimne pšenice izboljševalke, golice:

LENNOX *Novo!*
Presečna pšenica

ATHLON *Novo!*
Zgodnja in kakovostna

BERNSTEIN *Novo!*
Pridelek in kakovost, 2 v 1

Krušne pšenice, standardna kakovost:

SOFRU
Zgodnja in rodna resnica

ALIXAN
Vedno rekorder

GRAINDOR
Odlični pridelek

KERUBINO
Visok pridelek in kakovost

Krmna pšenica

WINNETOU
Za težja tla

Ozimni ječmen:

SANDRA
Najboljši dvoredni ječmen

MERLE
St. 1 med večredci

MERIDIAN *Novo!*
Visok in roden

HOBBIT H
Nova dimenzija pridelka

Ozimna tritihala:

COSINUS
Šampion v pridelku slame in zrnja

SW TALENTRO
Izjemna robustnost in zanesljivost

Ozimna rž:

BONO H
Hibridna rž

ELEGO
Stabilna kakovost

Ozimna pira:

OSTRO
Za zdrav življenjski slog

Ozimni oves:

WILAND
Visok pridelek

Zaupanja vredne ter preizkušene sorte žit!

INFO: Dodatne informacije dobite v prospektu na maloprodajnih mestih ter na naši spletni strani. Svetujemo tudi po telefonu: osrednja Slovenija, Gorenjska, Dolenjska, Primorska (01 514 00 70); Pomurje (02 545 94 16); Štajerska, Koroška, Savinjska (02 795 08 80).

Agrosaat

SEJEMO PRIHODNOST

www.agrosaat.si